

ELS LLIBRES I LES COSES

IGNASI ARAGAY

Un viatge erudit i nostàlgic pel Mediterrani

Lluís Nicolau d'Olwer (Barcelona, 1888 - Ciutat de Mèxic, 1961) és el prototip de polític erudit, humanista. L'home de conviccions i de concòrdia, de reflexió i acció. El mirall d'una Catalunya ideal a la qual mai hauríem de renunciar. Medievalista lletraferit, la seva versatilitat i capacitat intel·lectual i el seu compromís polític el van portar a ser ministre d'Economia i director del Banc d'Espanya amb la República, a l'inici de la qual va tenir un paper decisiu en les negociacions del 18 d'abril del 1931 per establir l'autogovern de Catalunya sota el nom medieval de Generalitat.

Tant si coneixeu com si no coneixeu aquesta figura singular, ara teniu l'oportunitat de ficar-vos en la seva sensibilitat com a escriptor, viatger i historiador gràcies a la reedició del seu llibre més popular, *El pont de la mar blava* (Adesiara, a cura de Victòria Alsina), publicat per primer cop el 1928 i fruit d'un viatge per Tunísia, Sicília i Malta durant el seu exili arran de la dictadura de Primo de Rivera. El medievalista Nicolau d'Olwer hi va a la recerca de les petges de l'expansió medieval catalana, i certament les troba, com també troba l'exotisme d'uns països que es debaten entre el colonialisme i la llibertat, entre la tradició i la modernitat, unes terres on conviuen "els mites de totes les edats".

La seva mirada no és només d'historiador – "fantasiem un vaixell que, en comptes de navegar les mars, na-

GETTY

RECUPERAT EL MÍTIC PERIPLE DE LLUÍS NICOLAU D'OLWERA LA RECERCA DE LES ARRELS CATALANES

vegués els segles" –, és també la del polític amb curiositat universal i afany de progrés i justícia: "Massa parlen, els llibres, dels imperis militars, i omplen el cap dels minyons amb idees immorals i falses. Si d'imperis cal parlar, valdria més posar en primer terme aquells que (com Cartago, Venècia, Anglaterra), basats en el domini de la mar, han fet progressar elements indispensables que són

llur pròpia existència: el comerç, la geografia i la física".

Del cronista Muntaner al beat Lluís, de fra Anselm Turmeda als almogàvers o els prínceps i reis catalans, els companys de viatge són vells coneguts de Nicolau d'Olwer. La seva sensació és la de trepitjar sovint terra sagrada, història viva. Com quan, a Palerm, de la mà de Muntaner, rememora l'arribada el 1283, després de les Vespres Sicilianes, de Constança amb els seus fills Jaume i Frederic, futurs reis, i Violant: "E així que posà lo peu en terra, senya's e llevà los ulls al cel, e en plorant besà la terra, e puis anà-se'n a l'església de Sant Jordi".

I quan arriba a Malta, Nicolau d'Olwer s'hi troba una gent, els maltesos, que són "petits, negres, bellugadissos, cridaners, analfabets i poliglots; és a dir, just el contrari dels anglesos" que controlen l'illa. Però la imaginació aviat se li'n va cap als Grans Mestres de l'Orde de Malta, vuit dels quals van ser catalans, que van governar durant 77 anys, amb especial esment a Joan d'Omedes (1536-1553), Nicolau Cotoner (1663-1680) i Ramon de Perellós i Rocafull (1697-1720).

I al final, l'epíleg polític, el lament per l'imperi que no va ser perquè li mancava una estructura política: "Els nostres comtes reis no tingueren el seny dels nostres pagesos" i van dividir el regne entre el seus fills. "No era pas un estat federal, el nostre: era una esfumadissa confederació d'estats". ♦♦

UN TAST DE CATALÀ

ALBERT PLA NUALART

Anem o arribem a un hotel però entrem en una botiga

La gramàtica de l'IEC (GLC) ens diu (p. 727) que amb verbs dinàmics com *anar*, *arribar*, *entrar*, etc. "es tendeix a usar *en* per qüestió d'eufonia (evitar el contacte entre dues vocals)" davant formes com *algun*, *un* o *aquest*, si bé "també és normal l'ús de *a*".

És possible que la doble opció es doni en certs registres o dialectes, però em sembla que l'estàndard –que aspira a ser més regular i endreçat– l'hauria d'evitar, sobretot si l'ús més general no l'abona.

En aquest sentit, jo diria que, mentre que amb *anar* i *arribar* l'únic que és normal és l'ús de *a* ("Vaig o arribo a un hotel") i no pas "Vaig o arribo en un hotel"), el verb *entrar* no regeix ni exigeix la preposició *a*. Per això, enfront de "Vaig a la botiga" i "Vaig a una botiga",

l'ús tendeix a preferir "Entro a la botiga" i "Entro en una botiga".

L'error, en aquest cas, és creure que la preposició que regeixen els tres verbs depèn del tret comú *situació dinàmica* i no d'un tret lèxic específic de cadascun, tan específic com el seu significat. Per molt que *anar*, *arribar* i *entrar* siguin tots tres dinàmics, diria que diem *anem a un lloc*, *arribem a un lloc* i *entrem en un lloc*. Així ho avala l'excel·lent diccionari Ginebra-Montserrat. El DIEC2, en canvi, només ho avala a mitges.

LES PREPOSICIONS REGIDES PELS VERBS SÓN TRES LÈXICS TAN ESPECÍFICS COM EL SEU SIGNIFICAT

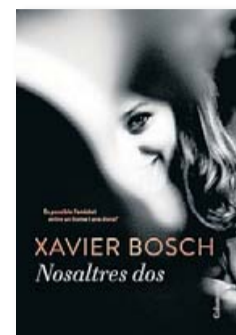
Hi trobo 2 "anar a un lloc", 1 "anar en un lloc" i 3 "anar en algun (lloc)"; 2 "arribar a un lloc" i 1 "arribar en un lloc"; i, significativament, 5 "entrar en un lloc" i cap "entrar a un lloc", tot i que sí que ens diu que una entrada "dona dret a entrar a un espectacle". Potser seria bo que el DIEC2, com fa el Ginebra-Montserrat, és decantés per una opció quan tot apunta que l'ús s'hi ha decantat prou clarament.

De fet, el DIEC2 ja ha fet passos per regularitzar el règim preposicional d'altres verbs. Per exemple, arran de les esmenes que s'hi van fer a l'abril, on hi deia "Us convidem a participar a la reunió" ara hi diu "...en la reunió". Admet implícitament que aquesta accepció del verb *participar* regeix sempre *en*. Són grans de sorra que contribueixen a construir un estàndard. ♦♦

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIO

[1] Nosaltres dos

XAVIER BOSCH

Columnna
560 pàgines i 21 €

1/12

NO-FICCIO

[1] La vida que aprenc

CARLES CAPDEVILA

Arcàdia
224 pàgines i 16 €

1/9

[2] Quan arriba la penombra

JAUME CABRÉ Proa

288 pàgines i 20 €

4/8

[2] La gran teranyina

ROGER VINTON

Periscopi

400 pàgines i 19 €

2/12

[3] Rosa de cendra

PILAR RAHOLA

Columnna

400 pàgines i 21,50 €

2/13

[3] Tot el que he cantat

RAIMON

La Magrana

336 pàgines i 24 €

3/5

[4] Els vells amics

SÍLVIA SOLER

Columnna

352 pàgines i 20,50 €

3/15

[4] Destrossa aquest diari

KERI SMITH

Columnna

224 pàgines i 9,95 €

4/131

[5] Sota l'aigua

PAULA HAWKINS

La Campana

446 pàgines i 19,90 €

-/1

[5] Taula i barra

QUIM MONZÓ

Libros de La Vanguardia

224 pàgines i 11,95 €

5/8

CASTELLÀ

FICCIO

[1] Patria

FERNANDO ARAMBURU

Tusquets

648 pàgines i 22,90 €

1/38

NO-FICCIO

[1] Tu también puedes

CARLOTA CORREDERA

Grijalbo

224 pàgines i 18,90 €

3/2

[2] Escrito en el agua

PAULA HAWKINS

Planeta

512 pàgines i 19,90 €

-/1

[2] La magia del orden

MARIE KONDO

Aguilar

200 pàgines i 14,90 €

1/90

[3] Tierra de campos

DAVID TRUEBA

Anagrama

408 pàgines i 20,90 €

2/9

[3] Conspiraciones

JESÚS CINTORA

Espasa

256 pàgines i 19,90 €

2/7

[4] Los ritos del agua

EVA GARCÍA SAENZ DE URTURI

Planeta

448 pàgines i 19,50 €

8/8

[4] El poder de la...

KATHRIN SOHST

Ariel

300 pàgines i 19,90 €

-/16

[5] Todo esto te dará

DOLORES REDONDO

Planeta

624 pàgines i 21,90 €

3/30

[5] Manual del aprendiz de cocinero

AA.VV. Espasa

192 pàgines i 19,90 €

5/8

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat